

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovoljko frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj za Trst.

Dunaj, 5. maja.

Dne 3. maja zvečer so naši hidroplani zažgali večino taborišča v Zagraju ter je bilo videti iz Trsta požar še eno uro po napadu. Sovražni letalci, ki so delovali v prostoru pri Trstu, niso imeli nobenega uspeha. Dne 4. maja je izvršilo nekaj naših hidroplanov uspešen napad na železniške naprave pri Pesari, Castellamaru in Ortoni na italijanski vzhodni obali ter na vodne naprave na reki Pescari pri Piani d'Orto. Z obeh akcij so se vrnila naša letala brez izgub.

Dunaj, 6. maja.

Danes ponoči se je posrečilo našim patroljam vdreti pri Gorici v sovražni jarek in vjeti enega oficirja in 40 mož. Sicer nikakih posebnih dogodkov.

Upor v italijanski armadi.

Köln, 7. maja. „Kölnische Zeitung“ poroča iz vojaškotiskovnega stana: 20.000 mož italijanske armade, ki so bili nekaj časa na dopustu na Siciliji in so se tam združili s številnimi ubežniki, se je očitno uprlo. Branili so se iti na fronto in so se upirali z orožjem policiji in četam proti njim poslanim. Italijansko armadno vodstvo hoče izdati nove odredbe in poseže vmes najbrže tudi z artiljerijo.

Prebitje na Krasu nemogoče.

Basel, 9. maja. V „Baz. Nachrichten“ izjavlja polkovnik Egli, da je nemogoče, da bi mogli Italijani prebiti avstrijsko fronto in prodreti do Trsta. Kraška visoka planota, ki zapire pot tja, je najtežje ozemlje, na katerem se je kedaj vršila kaka vojna. Kolikor pridejo Italijani naprej, toliko težavnejše je njikov položaj. Ni slučaj, ampak grenke stiske so vzrok, da Italijani tam že pet mesecev niso napadli. Morda bi se posrečilo z ogromnimi žrtvami, da bi vzeli del sprednjih pozicij, ali po tem, kar sem videl te dni, smatram za nemogoče, da bi mogli Italijani doseči prebitje na komenski visoki planoti. Južni del Krasa proti morju je izborno zaprt. Mogočna Grmada in sprednje višine še ojačujejo velikansko obrambo na Krasu. Italijani si morajo izbrati drugo pot, ako hočejo v tej vojni Trst doseči.

Ruski neuspehi.

Dunaj, 7. maja.

Ob ugodnem vremenu je bilo včeraj obojestransko letalsko delovanje jako živahno. V vzhodni Galiciji sta bili včeraj dve sovražni letali sestreljeni.

Boji pri Arrasu.

Berolin, 5. maja.

Ko so se angleški napadi na fronti pri Arrasu krvavo zlomili, je prišlo včeraj samo pri Bullecourtu do večjih infanterijskih bojev. Na obeh straneh vasi napadajoče goste angleške mase smo z izgubami zavrnil. Slabotnejši sunki pri Lensu in Fresnoy so se ponesrečili. Število vjetih se je zvišalo na 10 častnikov in 1225 Angležev. Najmanj 35 strojnih pušk je bilo vpljenjenih.

Na fronti ob Aisni traja artiljerijska bitka s kar največjo porabo municije. Na več točkah smo zavrnil močne sovražne izvidne sunke. Za posest „Zimske gore“ zapadno od Craonna so se razvili boji, ki še niso končani.

Med Aisno in Brimontom so se zlomili včeraj zjutraj z večdnevni izdatni artiljerijski ognjem pripravljene napadi 4 francoskih divizij.

Kakor izhaja iz vpljenjenih papirjev, je ležal cilj napada več kilometrov za prednjo črto. Vsled žilavega vztrajanja naših čet se je sovražniku le na nekem izbočenem delu posrečilo vstaliti se v prvih jarkih. Francoze, ki so bili vzhodno od Neuville začasno vdrl, smo z izgubo 500 vjetih in plemom več strojnih pušk zopet vrgli nazaj. Južno od Aisne v večernih urah obnovljeni napadi niso mogli ničesar izpremeniti na porazu.

Severno od Prosnesa so se ponesrečili novi francoski poskusi zavzeti z več divizijami naše tamonjne višinske pozicije. S težkimi izgubami so plačali Francozi začasno pridobitev malo ozemlja jugovzhodno od Mayreya. Protinapadi so dali naši pehoti zopet polno posest njenih dosedanjih črt. Nad 100 vjetih smo pripeljali nazaj.

Berolin, 6. maja.

Na fronti pri Arrasu smo zavrnil močne angleške sunke južno od Lensa, ob Scarpi in pri Queantu. Južno od Cambraia so imeli Angleži pri za nje brezuspešnem napadu na 3 km široki fronti med Villers-Plouichom in Connelieuom precejšnje izgube.

Ko se je 16. aprila ponesrečil prvi francoski prebitni poskus ob Aisni, je pripravil sovražnik z vsemi razpoložljivimi sredstvi nov poskus, napasti našo fronto, ter je hotel doseči svoj dalekosežni cilj. V boju razbite divizije so nadomestili z novimi ter pripeljali v boj nove rezerve. Artiljerijski ogenj in ogenj metal min se je stopnjeval od dne do dne ter dosegel končno iz vseh kalibrov doslej največjo silo.

Berolin, 7. maja.

Pri Lensu in Arrasu je dosegel artiljerijski boj včeraj zvečer zopet večjo ljutost. Razsteza se čez Bullecourt dalje proti vzhodu. Sovražnik nadaljuje obstreljevanje St. Quentin, ki je povzročilo v mestu požare in na katedrali ponovno poškodbo.

Po izgubah, ki jih je prinesel dan 5. maja Francozom, so včeraj najprvo odnehali od nadaljevanja svojega napada. Šele popoldne so napadle močne sile med fortom de Malmaisonom in Brayem; bile so do zadnjega zavrjnene. Zvečer in ponoči so se pričeli ljuti napadi severno Laffauxa in med cestama Soissons-Laon in Ailles. Po trdih bojih, pri katerih smo dosegli krajevne uspehe in prizadjali sovražniku težke izgube, so naše hrabre čete obdržale vse pozicije. Med Aillesom in Craonnom so se izjalovili ljuti delni napadi Francozov. Na „Zimski gori“ so valovali boji ves dan sem in tja. Z brhkim naskokom smo zopet osvojili severno pobočje in je držali proti mnogim sovražnim navalom. Francoz se je moral umakniti na južno pobočje, visoka planota je ostala nezasedena z obeh strani, Chevreg je v naši posesti. 14 sovražnih letal je bilo včeraj zbitih na tla. Tudi ta veliki bojni dan bitke ob Aisni je bil za nas uspešen. Od 5. maja smo pripeljali izmed

Soissons in Reimsa vjetnikov 9 oficirjev, 725 mož, plena 41 strojnih in brzostrelnih pušk.

Berolin, 8. maja.

Na fronti pri Arrasu je postal artiljerijski boj še silnejši. Sovražni napadi na grajski park Roeux in naše pozicije med Fontainom in Riencourtom so bili krvavo zavrjnjeni. Pri bojih za Bullecourt je ostal sovražniku jugovzhodni rob vasi. Danes zjutraj so zajurišale naše čete Fresnoy ter so ga držale proti zopetnim angleškimi osvojevalnim poskusom. Dosedaj je pripeljan nad 200 vjetnikov in 6 strojnih pušk.

Na bojišču fronte ob Aisni je po vroči, hudi borbi zadnjih dni bojevanje mestoma pojenjalo. Do večjih bojev je prišlo čez dan še severno od Craonelle, kjer so Francozi v brezuspešnih, pogubnih napadih se trudili nam iztrgati višinsko pozicijo med Hurtebisse Ferme in Craonnom. Uspeha niso imeli nikjer. Zvečer in ponoči je izvršil sovražnik proti več točkam fronte od Vauxaillona do Corbenya delne sunke, ki so se razven neznatnih lokalnih francoskih uspehov zapadno od Craonnie, povsodi razbili ob hrabri obrambi. Pri La Neuville se je pričel popoldan z močnim artiljerijskim ognjem brezuspešen sovražni napad na višino 100 in naše s to pozicijo zvezane jarke.

V Champagni so se bojevale artiljerije z naraščajočo ljutostjo. Francoski napad, nameravan na višine severno Prosnesa, se je mogel razviti le proti Keil — in Pöhlbergu. Sovražnik, ki je prehodno vdrl v naše postojanke, je bil vržen v svoje izhodne pozicije nazaj.

Berolin, 9. maja.

Pri neugodnih vremenskih razmerah je bil artiljerijski ogenj le na malo točkah živahnejši. Bavarsko-frankovski polki, ki so včeraj dopoldne z veliko silo zavzeli Fresnoy, so držali kraj proti novim sovražnim napadom ter vjeli nadaljnih 100 mož. Delne sunke Angležev pri Roeux-Bullecourtu smo zavrnil.

Med „Zimsko goro“ in cesto Corbeny-Berry au Bac so pričele zvečer na novo v boj postavljene francoske sile po bobnajočem ognju napadati. V vroči borbi smo zavrnil sovražnika deloma v bližinskem boju, deloma s protisunkom. V ostalem je bilo tudi na fronti ob Aisni in v Champagni bojno delovanje pod vplivom slabega vremena, slabotnejše, kakor prejšnje dneve.

Berolin, 10. maja.

Pri Arrasu boj vedno bolj narašča. Naši jarki zapadno od Lensa in Aviona so bili včeraj cilj brezuspešnih podjetij. Fresnoy je ostal navzlic ponovnim angleškimi napadom popolnoma v naših rokah. Za posest Bullecourta valovi boj sem in tja.

V več odsekih so uspešno potekla podjetja naših izvidnih oddelkov.

Zbili smo v zračnem boju 9 letal, z obrambnim ognjem pa eno.

Izmišljen atentat na nemškega cesarja.

Berolin, 10. maja.

„Corriere d'Italia“ prinaša iz Curiha poročilo, da je bil na nemškega cesarja izvršen atentat. Atentat se je ponesrečil in je bil atentator aretiran. Vest pa se v Nemčiji prikriva.

To poročilo „Corriere d'Italia“ je od konca do kraja izmišljeno.

Na Balkanu.

Berolin, 7. maja.

V loku Črne je narastel artiljerijski ogenj od časa do časa do znatne ljutosti. Slabejši sovražni infanterijski oddelki, ki so tipali proti našim pozicijam, so bili lahko zavrtnjeni. Zapadno Vardarja so se ponesrečili sunki sovražnika na bolgarske poljske straže.

Berolin, 9. maja.

Med Ohridskim in Prespanskim jezerom so Avstrijci in Turki krvavo zavrtnili sovražne sunke. V loku Črne so sledili včeraj po dvadnevni silni artiljerijski pripravi pričakovani sovražni napadi 8 km na široko, ki so vsled odličnega zadržanja zavezniških nemških in bolgarskih čet zavrtnjeni. Danes je doletela ista usoda nove sunke Francozov, Rusov in Italijanov. Zapadno Vardarja in ob Dojranskem jezeru je razvila sovražna artiljerija običajno mero presegajoče delovanje.

Miljukov Srbom.

Bern, 7. maja. Miljukov je izjavil petrogradskemu srbskemu poslaniku: V imenu vlade in naroda Vas zagotavljam, da Srbija ne bo le dobila vsega nazaj, kar je imela, temveč da bodo uresničene vse njene narodne aspiracije. Interes Evrope zahteva, da izide iz svetovne vojne nova, svobodna, velika Srbija, ki bo tudi nam v zaščito. Ko se bo sklepal mir, mora dobiti Srbija take meje, da bo v bodoče zavarovana prot vsaki invaziji.

Berolin, 9. maja.

Makedonska fronta je bila včeraj pozorišče ljutih bojev. Po močni artiljerijski pripravi je peljal general Sarraill svoje zavezniške čete od Prespanskega jezera do Dojranskega jezera na številnih točkah k napadu. Zlasti ljut boj se je vršil v loku Črne, kjer so se dan in noč novi sovražni naskoki s kar najtežjimi izgubami za nasprotnika pred našimi pozicijami popolnoma zlomili. Isto usodo so imeli sovražni napadi pri Gradešnici, ob Vardarju in zapadno od Dojranskega jezera. Nemške in bolgarske divizije so pripravile sovražniku težak poraz.

Berolin, 10. maja.

Včeraj se je uadljevala bitka z največjo srditostjo in je prekosila po svoji ljutosti vse dosedanje boje na tem bojišču. Severozapadna so se ponesrečili napadi, s katerimi se je nameraval sovražnik polastiti naših višinskih pozicij. V loku Črne so bili zjutraj, popoldne in zvečer z najtežjimi izgubami za sovražnika odbiti z najsilnejšim ognjem topov in min, pripravljeni na fronti 16 km izvršeni velenapadi Italijanov, Francozov in Rusov. Severno Vodene so bili krvavo vrženi nazaj Srbi, ki so vdrl v našo pozicijo. Zavezniška nemška in bolgarska infanterija je podpirana od artiljerije, ki se je naglo prilagodila vsakemu položaju, v najtrdovratnejšem odporu in s srditimi protisunki obdržala vse pozicije do zadnje; bila se je sijajno.

Vojna z Ameriko.

Dvemilijonska ameriška vojska. — Posojilo svobode.

Bern, 5. maja. „Bund“ poroča, da je ameriški državni tajnik Lansing poslal ameriškem poslanstvu v Bernu brzojavko, v kateri pravi, da je bil zakon o veliki ameriški armadi predvčerajšnjim sprejet z ogromno večino. Ta zakon bi dvignil regularno armado na 287.000 mož in narodno gardo na 625.000 mož, obenem pa uvaja v Zedinjene države teorijo in sistem obligatorične vojaške službe. Ta zakon pomeni nabiranje kakih 2 milijonov mož tekom enega leta.

Kongres Zedinjenih držav je že dovolil izdajo 7 milijard dolarjev ter bo izdal obligacije. Ta velika emisija bo dobila ime „Posojilo svobode za mir“. Denar, ki se bo s tem posojilom dobil, je določen za boj proti avtokraciji, je sredstvo za vojno v interesu svobodnih vlad in posebno umestno je, ker izdajo to posojilo Zedinjene države, da se izda v imenu svobode.

Pariz, 6. maja. „Matin“ poroča: Ameriška vlada je predložila kongresu zakonski načrt, ki pooblašča vlada, da 1. določi maskimalne in minimalne cene za vse predmete, ki se rabijo v vsakdanjem življenju, da 2. prevzame vse tovarne, obrate

in rudokope, 3. odvzame privatnim osebam proti primerni odškodnini za vsakdanje življenje potrebno blago, 4. da onemogoči speculacije, da 5. uredi železniški promet v skladu s potrebami deželne obrambe, 6. da utesni porabo žita in 7. da se pooblasti poljedelski minister, da nadzoruje promet z živili.

„Daily Mail“ poroča, da pridejo sredi meseca maja prve ameriške vojne ladje v Evropo in da je računati na novo dobo v vojevanju na morju.

Braziliija prekliče svojo nevtralnost.

Rio di Janeiro, 7. maja. „Agence Havas“. Podlaga programu novega zunanjega ministra Pecanhe bo popolno, učinkovito sodelovanje Braziliije z Združenimi državami. Nastop Braziliije bo imel seveda za posledico tudi preklic nevtralne izjave z dne 28. aprila.

Amerikanske čete v Franciji.

Haag, 8. maja. K Rooseveltdovi ekspedicijski armadi se je priglasilo 181.000 mož, ki odidejo tekom 6 tednov na Francosko, kjer bodo izvežbani.

Rotterdam, 8. maja. Amerikansko vojno ministrstvo odpošlje v najkrajšem času 9 pionirskih polkov na Francosko, da se tam izvežbajo v modernih metodah vojevanja.

Nov sovražnik.

Liberija kot sovražnica Nemčije.

Rotterdam, 9. maja. Generalni konzul republike Liberia je dobil brzojavno obvestilo, da so diplomatične zveze med Liberijo in Nemčijo pretrgane.

(Liberia je zamorska republika ob zapadni afriški obali. Ustanovili so jo l. 1816. Amerikanci, ki so nakupili od afrikanskih zamorcev obširno ozemlje, da omogočijo naseljevanje oproščenih ameriških črnih sužnjev. Kolonizacija se je obnesla in leta 1847. so črnici organizirali kolonijo kot samostojno republiko. Danes meri Liberia 95.000 km².)

Ruska revolucija.

Demokrati proti provizorični vladi.

Provizorična vlada je s svojo zadnjo izjavo napravila precej slabe krvi. Tako delavci kakor tudi vojaki so proti tej izjavi. Zato so se sestali dne 3. t. m. provizorična vlada in člani izvršilnega odseka delavskega in vojaškega odbora k skupni seji, da se razgovore v zadnji noti kabineta glede zunanje politike.

Med odmorom je stopil zunanji minister Miljukov na balkon palače ter nagovoril množico, ki je kljub pozni uri polnila trg: Sadržavljani! Izvedel sem, da so hodili danes zjutraj po mestu manifestanti z zastavami, na katerih je bilo zapisano „Proč z Miljukovom!“ Ko sem to izvedel, se nisem bal za Miljukova, pač pa za Rusijo! Vprašal sem se: Če je ta napis mnenje večine sodržavljancev, kakšen je potem položaj Rusije? Kaj bodo rekli veleposlaniki naših zaveznikov? Se danes bi poslali svojim vladam brzojavke, da Rusija izdaja svoje zaveznike in da se je črtala z njihove liste. Provizorična vlada ne more zavzemati tega stališča. Zagotavljam Vas, da bo provizorična vlada in jaz kot zunanji minister branil stališče, da ne bo mogel nikdo očitati Rusiji, da je storila izdajstvo. Nikdar ne bo Rusija privolila v separaten mir. Provizorična vlada je kakor jadrnica, ki more priti naprej samo če piha veter. Zato pričakujemo vaše zaupanje, ki nam daje moč, kakor veter jadrnici. Upam, da nam boste pomagali in da nas boste podpirali s svojim zaupanjem, da spravimo Rusijo na pot svobode in razvoja ter da ohranimo dostojanstvo velike svobodne domovine!“ (Dolgotrajno pritrjevanje.)

Petrograd, 5. maja. Petrogradska brzojavna agentura. Ob 5. popoldne je predložila provizorična vlada izvršilnemu odboru delavskega in vojaškega sveta besedilo sporočila, katero je skienila vlada kot pojasnilo k svoji noti dne 1. maja, ki je povzročila tako resne nemire objaviti. Na podlagi tega sporočila je sklenil izvršilni odbor s 34 glasovi proti 19 glasovom smatrati pojasnila vlade za zadovoljiva in zadevo za končano.

Mirovno vprašanje.

Helfferich proti predčasnemu miru.

Berolin, 6. maja. V državnem zboru je izjavil državni tajnik dr. Helfferich: Težave pritiskajo hudo na naš in na vse narode. Angleška izstradalna vojna je pač tako ogromen zločin, da ga svet dočedaj še ni videl. Upam, da bodo njega povzročitelji kmalu več trpeli kakor mi. Mir, ki naj prinese ljudstvu kruha, moramo še le izvojevati, danes ga še ne moremo imefi. Sklep miru je enostavno vprašanje volje do zmage, ki jo pri sovražniku še nismo strli. Mir, ki bi ga mogli skleniti danes, pomenja za ljudstvo lakoto; takega miru Nemčija noče in ga ne more prenesti.

Nemški državni kancler in vojni cilji.

Berolin, 6. maja. „Lokalanzeiger“ piše danes na čelu lista z misterioznim namigavanjem: Državni kancler je odgovor na vprašanja o vojnih ciljih tako daleč odložil, kakor to poslovnik dopušča. Na člani je domnevanje, da hoče počakati, da pride do dogodkov izredne politične dalekosežnosti, ki mu bodo olajšali njegovo stališče. V resnici se govori že dolgo, o takem dogodku, ki ga je pričakovati, in ki se ne bo, kakor upa „Lokalanzeiger“, ponesrečil.

Turčija za premirje.

Sofija, 6. maja. Turški veliki vezir Talaat paša je izjavil uredniku oficijoznih „Narodnih Prava“: Glede vseh vprašanj vlada med nami in zavezniki popolno neomajno soglasje. Borimo se za časten mir in smo pripravljeni boj prekiniti, ako bi naši sovražniki sprejeli predlog, naj se pričnejo mirovna pogajanja.

Turčija je pripravljena koncedirati Rusiji otvoritev Dardanel.

Köln, 8. maja. „Kölnische Ztg.“ poroča po „Berner Tagblattu“ o razgovoru s turškim poslanikom v Bernu, da je Turčija pripravljena sedaj izpolniti ruske želje po otvoritvi Dardanel. Pogajanja, ki so imela za posledico londonsko pogodbo iz leta 1841, Jokazujejo, da so se Dardanele zaprle samo na zahtevo Anglije. Turčija nima nobenega interesa na tem, da bi še nadalje služila Angliji, in je zato rade volje pripravljena izpolniti ruske zahteve v kolikor te niso v nasprotju z neodvisnostjo Turčije. Pripravljena je tem bolj izpolniti ruske želje, ker je ta vojna dokazala, da Carigrad ni mogoče z morja sem ogrozati. V zvezi s to izjavo je naglašal poslanik, da bo tudi potem še lahko omejevala Anglija ruski izvoz, dokler ni sta Sueški prekop in Gibraltar podrejena mednarodni kontroli.

Vprašanje vojne odškodnine.

Monakovo, 8. maja. Glasilo bavarskega ministrskega predsednika grofa Hertlinga „Bayrische Staatszeitung“ objavlja senzacionalen članek o vojni odškodnini. „B. St.“ prihaja do zaključka, da Nemčija ne potrebuje vojne odškodnine v gotovem denarju. S tem pa vprašanje še ni rešeno. Sovražniki bodo morali dobavljati Nemčiji surovine za stonj ali pa po posebno nizkih cenah in ji koncedirati vse, da se bo mogla nemška trgovina nemoteno razvijati kakor pred izbruhom vojne. Nadalje bodo morali vrniti vse konfiscirane nemške ladje in pa osvojene nemške kolonije.

Nemški državni kancler se nadeja skorajšnjega konca vojne.

Monakovo, 9. maja. „Bayrische Staatszeitung“ objavlja o seji odbora zveznega sveta za zunanje zadeve sledečo uradno poročilo: Zveznega sveta odbor za zunanje zadeve je imel včeraj in danes seje, katerim je predsedoval državni minister grof Hertling. Pri razpravi so vsi navzoči ministri zveznih držav soglasno pritrjevali izvajanjem državnega kanclerja, ki se je izjavil, da popolnoma upa, da se bo vojna kmalu in srečno končala.

Nobene zimske vojne več.

Ževeva, 10. maja. V vojnem odseku senata je odgovoril v soboto vojni minister na vprašanje, ali so resnične vesti, da zavezniki z vso gotovostjo računajo še z eno zimsko vojno, da te vesti niso resnične.

Angleški delavci in socialistična mirovna konferenca.

London, 10. maja. Reuter: Narodni odbor delavske stranke je imel včeraj v poslanski zbornici sejo, na kateri je razpravljalo o povabilu nizozemske sekcije mednarodnega socialističnega odbora na socialistično mirovno konferenco v Stockholmu. Odsek je sklenil, da se na noben način ne udeležijo te konference. Sklicanje stockholmske konference je sploh protipravljen korak. Konferenca nima doslej nobenega pomena in ne bo imela nikakih pooblastil. Dalje je odbor sklenil, storiti priprave, da bo v Londonu konferenca delavcev in socialističnih strank iz vseh entitet pripadajočih držav in iz Amerike.

DNEVNE VESTI.

Cesarični rojstni dan se je minulo sredo praznovalo širom avstrijske monarhije. Prebivalstvo cele države se ta dan s posebno udanostjo in prisrčnostjo spominjalo oboževane cesarice Cite. V Kranju je bilo vse mesto v zastavah. Slovesne božje službe so se udeležili vojaški in civilni dostojanstveniki, gasilno in reševalno društvo in polno drugega občinstva.

Cesar in šesto vojno posojilo. Dunaj, 8. maja. Cesar je poslal finančnemu ministru Spitzmüllerju naslednjo brzojavko: Sprejel sem vaše poročilo o pripravah za 6. vojno posojilo. Hvaležno se spominjate izrednega uspeha, ki so ga pri dosedanjih vojnih posojilih dosegli imoviti sloji, izrekam pričakovanje, da bo avstrijski kapital in veliki krog številcev v sedanji, za srečno končanje vojne posebno važno dobi, novič popolnoma dokazal našo nezlomljeno finančno moč in nepogljivo odločnost. Jaz sam podpišem na 6. avstrijsko vojno posojilo 12 milijonov. Karel I. r.

Cesar in vojno posojilo. Cesar je podpisal 12 milijonov VI. avstrijskega vojnega posojila. Isto svoto je vladar podpisal tudi za ogrsko vojno posojilo, skupaj torej 24 milijonov.

Ime Austria - Este. Cesar je odredil, da preide ime in grb Austria-Este v zmislu intencij pokojnega nadvojvode Franca Ferdinanda na drugorojenega sina nadvojvode Karla Roberta, rojenega leta 1915. in na njegove naslednike po pravu prvorojenstva.

Odlikovanje zunanjega ministra. Cesar je podelil zunanjemu ministru grofu Czerninu veliki križ reda Sv. Štefana.

Novi člani gosposke zbornice. Kakor poročajo z Dunaja, bodo že prihodnje dni objavljena imena novih članov gosposke zbornice. Med njimi se nahaja tudi fm. Conrad Hötendorf. Velika večina novih pearjev pripada nemškim nacionalnim strankam m. dr. dosedanji predsednik državnega zbora dr. Sylvester, dunajski župan dr. Weisskirchner, bivši poslanec dr. Pattai, štajerski nemški pesnik Peter Rosegger itd. Govori se, da je izmed Slovencev imenovan le eden član gosposke zbornice in v političnih krogih se navaja ime senatnega predsednika Upravnega sodišča, bivšega poslanca dr. Friderika Ploja.

Podpisujte šesto vojno posojilo! Dolgotrajna vojna zahteva ogromna denarna sredstva. V ta namen, da se zagotove za vojskovanje potrebna nova denarna sredstva, se je razpoložilo sedaj šesto avstrijsko vojno posojilo v podpisovanje. Izvrstno uspela zaključitev šestega nemškega vojnega posojila bodi za nas živa vzpodbuda, da pri pričujočem svojem šestem vojnem posojilu posnemamo ta novi vzgled izpolnjevanja dolžnosti in domovinske ljubezni ter tudi sami ponovljeno damo domovini z vso pripravljenostjo čim izdatnejša denarna sredstva za srečno dovršitev vojske na razpolago. Bolj še nego prej treba tudi sedaj številnemu sovražniku vnovič izpričati našo gospodarsko silo ter mu dokumentirati domoljubno požrtvovalnost. Dočim naše junaške armade z neomajno silo varno čuvajo meje pred sovražno pohlepno, naj sijajni uspeh VI. vojnega posojila podedre vsako upanje sovražnikov, da gospodarsko obnemoremo doma. Trdno in varno so fundirana naša dosedanja vojna posojila na našem narodnem premoženju. Ko sedaj stojimo pač v zadnjem razdobju svetovne borbe, zberemo vse svoje gospodarske sile ter z rezultatom novega vojnega poso-

jila dokažimo svojo neuklonljivo voljo do zmage. Trgovina, industrija in obrt v naši ožji domovini je ob predidajočih vojnih posojilih dejansko izpričala svoj patriotizem. Sedaj, ko je razgrnjeno v podpisovanje šesto vojno posojilo, naj se industrialni in obrtni krogi udeležijo tudi subskripcije šestega vojnega posojila čim izdatnejše ter tako vnovič dokumentirajo svoje utrjeno in izkazano domoljublje. Podpisujte šesto vojno posojilo vsak po svojih najboljših močeh!

Nemški državni zbor. Ustavni odsek državnega zbora je sprejel predlog, da je treba izrečnega privoljenja državnega zbora, če ga hoče vlada tekom kake vojne odgoditi ali zaključiti. Vlada je odločno ugovarjala temu predlogu, češ, da nimajo nikjer na svetu take ustavne določbe, a dasi so jo konservativci krepko podpirali. je odsek vendar sprejel stavljeni predlog. Odsek je dalje in zopet pri ugovoru vlade in konservativcev sprejel zakon glede imenovanja oficirjev in vojaških uradnikov in glede odgovornosti vlade za upravo armade in mornarice. Konservativci so ugovarjali, da se s tem premeni armada v svojem bistvu ter postane nekaka armada parlamenta.

Umrl je po kratki bolezni v Ljubljani dne 9. t. m. Hinko Rebolj, višji revident državnih železnic in načelnik na dolenjskem kolodvoru. Pokojnik je nekaj let služboval tudi v Kranju in tu užival splošne simpatije. Zanimal se je zlasti za slovensko dramatiko in je večkrat nastopil v „Narodni čitalnici“ kot režiser in večš igravec. Njegov Revček - Andrejček je še vsem v najboljšem spominu. Bodi pokojnemu Hinko Rebolju blag spomin!

Posebno tiskovno organizacijo so ustanovili v Ljubljani pristaši dr. Kreka. Oblika je združena, ime ji je „Nova založba“, namen: „z zalaganjem listov, revij in brošur vzbuditi in širiti stvarno kritiko nezdravih razmer in s pozitivnim delom pomagati, da se uspešno rešijo velike potrebe slovenskega naroda na jugu. „Straža“ pripominja k ustanovitvi „Nove založbe“: „Naj pridejo stvari na dan, da pridemo do jasnosti, ki je edini prvi korak do zdravljenja. Vsako odlašanje bi bilo narodu in njegovi bodočnosti škodljivo. Res je čas za temeljito razpravo!“

Samomor nadlovca Pavla Eisenpassa. Graška „Tagespost“ je poročala 4. t. m. iz Kranja z datumom 1. maja: „Nadlovec barona Borna, Pavel Eisenpass, si je pri Sv. Ani pod Ljubeljem končal življenje s strelom v srce. Na Eisenpassu so v zadnjem času opazili znake blaznosti“. Čitatelji se gotovo spominjajo, kaj se je bilo pred leti zgodilo na Begunjsčici nad Radovljico na Gorenjskem, kjer je izginil kmetski mladenič Rožič in so potem našli njegovo truplo, a pozneje tudi njegovo glavo, z znaki, da je bil Rožič ustreljen in mu je bila potem glava odrezana. Rožič in tedanji jurist Sink sta bila na Begunjsčici. Rožič je imel pri sebi flobertovko. Nevedoma sta zašla v lov barona Borna, ker ju je opazil Borna lovca Eisenpass, ki je streljal na nju kot „divja lovca“. Sinku se je posrečilo uiti, Rožič pa je izginil. Truplo so pač našli kmalu potem, glavo pa veliko pozneje. Sodnijskim potom se po zvedencih sploh ni dalo dognati, zakaj da je prav za prav umrl Rožič, osebno niso niti na truplu, niti pozneje na glavi našli sledu kakega strela. Glava je pa po izreku zvedencev naravnim potom mrliču odgnila ter zdrknila v gorsko kotanjo, kjer se je šele spomladi našla. Da bi bila glava odrezana, so pa zvedenci naravnost izključili. — Objektivno torej ni bilo možno dognati, da bi bil smrt Rožičevo povzročil strel iz puške. Ni povsem izključeno, da je Rožič, bežeč v gorskem skalovju, vsled padca ponesrečil. Eisenpass je bil pač obsojen radi nepredvidnega streljanja, o katerem se pa ni moglo dokazati, da je povzročilo Rožičevo smrt.

Mleko. Ker je oddajati vse mleko, v kolikor se kot tako ne porabi za preskrbo prebivalstva kranjskega političnega okraja, za Ljubljano in sicer za to določeni zbiralnici, je vsako izdelovanje surovega masla najstrožje prepovedano. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali z denarnimi globami do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Razglas. C. kr. urad za ljudsko prehrano je z ukrepom z dne 26. aprila 1917 št. 11494 (Dep. 5.) odredil, da imajo oni obrtniki, ki podeljujejo sladkor na drobno, namreč taki obrtniki, ki so v

letu 1913/14 (to je v času od 1. oktobra 1913 do 30. septembra 1914) podelavali na mesec manj kot 1000 kg sladkorja, všteti v § 5 točka 2 ministrskega ukaza z dne 4. marca 1916 drž. zak. št. 61 naštetih peke in sladščičarje itd., odslej svojo mesečno potrebo sladkorja kriti pri razdeljevalnici industrijskega sladkorja. Kot tak posluje za celo Kranjsko „Ljubljanska zveza v Ljubljani“. Imenovani obrtniki bodo dobivali pri tej zvezi vsakomesečno množino sladkorja na podlagi posebnega na kazila, ki ga izda c. kr. okrajno glavarstvo na tozadevno ustno ali pismeno zaprosbo enkrat za vselej. To se daje tem potom radi ravnanja na vse splošno znanje.

Ministrska naredba, ki je vstopila v veljavo 20. aprila 1917 določa sledeče: § 1. Prepovedano je uporabljati sladkor za izdelavanje: 1. umetnih sadnih sokov, limonad, pokalic in brezalkoholnih okrepčil vsake vrste; 2. punšov in takih esenc vsake vrste ter temeljnih snovij za take in enake pijače; 3. likerjev in sladkih žganih opojnih pijač in njih temeljnih snovi; 4. kozmetičnih premetov. § 2. V gostilniških in krčmarskih obratih vsake vrste (gostilne, kavarne, kantine itd.) ter v sladščičarnah je prepovedano tem obrtnikom uporabljati sladkor za dajenje pijač (mleka, kave, čaja, kakaota, čokolade ali drugih pijač in okrepčil) niti se ne sme oddajati sladkorja kot prídodatek k takim pijačam. Tudi je v teh obratih strogo prepovedano postavljati pred gосто sladkor za poljubno porabo. Vsi v § 1 in 2 naštetih obrtniki bodo dobivali odslej za slajenje v obeh § označenih pijač, odnosno okrepčil umetne sladine.

Vojaški konji se bodo tudi letos oddajali posestnikom zemljišč in gozdov za poljska in gozdna dela na razpolago. Tozadevne prošnje je, opremljene s potrdilom županstva glede njih vrednosti vlagati ali pri c. kr. okrajnem glavarstvu ali pa neposredno pri deželni mestu za oddajo (Landesarbeitsnachweisstätte).

Izkaz darov za potresno podporno akcijo v krškem okrajnem glavarstvu za razrušene vasi na Kranjskem: Mestna občina Kranj K 100—; Vinko Majdič K 50—; Edvard Dolenz, Josipina Pupo, Ivan Savnik po K 20—; Karl Šavnik, Franc Crobath po K 15—; I. & A. Majdič, Feliks Urbanc, Franc Berjak, Marija Likozar, R. Marenčič, Peter Majdič, Ilirija, Merk Ana, Franc Ks. Sajovic, E. Kotzbek, Josip Logar, Janko Sajovic, Rudolf Kokalj, Ivan Rakovec po K 10—; Ferdinand Polak, Golob, Z. Krajnc, Franc Kuralt, M. Osterman, Ciril Pirc, A. Šlamberger, dr. Val. Štampihar po K 5—; Hlebš F., Ivanka Rabič, Josipina Sink, Jernej Kušlan po K 3—; Neimenovani, U. Anzelc, M. Levičnik, Pučnik, Česen Marjeta, Matija Golob, Marjeta Seršen, Marija Pavšlar, Alojzija Šumi, Cecilija Pogačnik, M. Mayr, T. Pavšlar, Ivana Šumi, A. Sinkovec, F. Benedik, Marija Mayr, Ignacij Rebolj, Marija Prevc, A. Zupanc, Ljudmila Jäger, Neimenovani po K 2—; Antonija Gogala, Frani Cenčič, M. Bedenk, Fr. Lukeš, Neimenovani po K 1—. Skupaj K 479.

Razširjajte naš list.

Proda se

popolna uprava za špecerijsko in steklarsko trgovino. Več v upravnistvu lista.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnovega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Tiskarskega vajenca
sprejme takoj
Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice
v poljubnih množinah oddaja
Tiskarna „Sava“ v Kranju.

Zapomni in zabi!

Bolan ali zdrav,
Le „FLORIAN“ rabi,
Želodcu bo prav!

Želodčni likèr

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zamán kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000

brez odbitka rentnega davka.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Hranilnih vlog nad K 23.000.000

6 52-5

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

1 26-8

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 460.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.